

**Säkerhet är ett
framtidsbyggge i
oroliga tider**

Säkerhetsläget

- Finlands säkerhetspolitiska situation har förändrats radikalt. Hotbilden märks också i kommunernas verksamhet och invånarnas vardag.
- Säkerheten är en viktig del av kommunernas strategiska planering, för den påverkar direkt invånarnas välfärd, livsmiljöns attraktivitet och kommunekonomins hållbarhet.
- Att främja säkerheten är inte bara att reaktivt lösa problem, utan proaktiv verksamhet där man beaktar till exempel invånargemenskap och sammanhållning, infrastruktur, krisberedskap och kontinuitetshanteringen inom servicen.
- Säkerhetslösningar i rätt tid sparar också pengar och ökar kommunens dragningskraft. En illa förberedd kommun kan inte säkerställa en fungerande vardag och service för sina invånare vid störningssituationer.

Beredskap i kommunen

För vad förbereder sig kommunen?

Kommunens beredskap bygger på nationella och regionala riskbedömningar och på kommunens egen bedömning av riskerna på lokal nivå. Hotbilder i den nationella riskbedömningen är:

1. Informationspåverkan
2. Politiska, ekonomiska och militära påtryckningar
3. Användning av militära maktmedel
4. Massinvandring och påtryckning genom styrning av invandrare
5. Terrordåd eller annat våldsdåd mot samhällets strukturer eller stora folksamlingar
6. Våldsamma kravaller som involverar stora folkmassor, grupper eller sammanslutningar eller verksamhet som äventyrar samhällsordningen
7. Storolyckor eller långvariga olyckssituationer
8. Störningar i de offentliga finanserna
9. Störningar i det finansiella systemet
10. Störningar i energiförsörjningen
11. Stor störning i elförsörjningen
12. Allvarliga störningar i bränsleförsörjningen
13. Störningar i informations- och kommunikationsnät och i kommunikationstjänster
14. Störningar i transporternas kontinuitet
15. Störningar i hälsosäkerheten
16. Störningar i vattenförsörjningen
17. Störningar i livsmedelsförsörjningen och försämrade livsmedels- och näringstrygghet

Beredskap är en lagstadgad uppgift

- Enligt 12 § i beredskapslagen ska kommunerna genom beredskapsplaner och förberedelser för verksamhet under undantagsförhållanden samt genom andra åtgärder säkerställa att deras uppgifter kan skötas så väl som möjligt också under undantagsförhållanden.
- Syftet med kommunens beredskap är att skapa förutsättningar för verksamhetsledningen, kontinuitetshanteringen av service och återhämtningen från störningssituationer. Kommunen måste kunna sköta sina lagstadgade uppgifter både i störningssituationer under normala förhållanden och under undantagsförhållanden.
- Kommunens beredskap består bland annat av principer som fastställts av fullmäktige, kommunens allmänna beredskapsplaner som fastställts av kommunstyrelsen, sektorspecifika planer, samt andra mer detaljerade planer, avtal och samarbetshandlingar. Övningar i hantering av störningssituationer ordnas årligen.

Kommunens beredskap

**Kommun-
fullmäktige**
Principbeslut på
strategisk nivå

Riskhantering och intern kontroll

Beredskap och säkerhet

**Kommunstyrelsen,
nämnderna**
Principbeslut på taktisk
nivå

**Den allmänna delen av
kommunens
beredskapsplan**

1. Ledning och ansvar
2. Riskbedömning
3. Verksamhet vid störningar och undantagsförhållanden
4. Kriskommunikation
5. Samarbete
6. Övningar

**Beredskap vid
upphandling**

1. Anvisningar för upphandling och kontrakt

Koncernstyrnin

**Personalreserv
ering (VAP)**

**Planer för
befolknings-
skydd**

**Organisations-
säkerhet**

1. Arbetssäkerhet
2. Hantering av våld och hot
3. Förutsättningar för beslutsfattande

Säkerhetsplanering

1. Säkerhetsplanering som en del av välfärdsplaneringen (förebyggande av brott, olyckor, olycksfall och utslagning samt trygghetskänsla)
2. Säkerhetsenkät
3. Elektronisk välfärdsberättelse

**Den professionella
ledningen**
Ledning av den operativa verksamheten

Budgetförslag

**Sektor-
specifika
planer**

Övningar

Nationella mål

- Alla kommuners beredskapsplaner är uppdaterade och det finns beredskap för hot mot viktiga funktioner. Skyddet av den kritiska infrastrukturen och dess funktionssäkerhet stärks. Invånarnas frivilliga krisberedskap stöds enligt principen om övergripande säkerhet.
- Trygga skolor och insatser för att åtgärda säkerhetsproblem förebygger utslagning och ungdomsbrottslighet. Trivsamma miljöer, invånargemenskap, bostadspolitik och planläggning skapar förutsättningar för en säker och attraktiv stadsmiljö.
- Förutsättningarna att förmedla information och lägesbilden säkerställs. Staten förväntas stödja strukturer och system för effektiv förmedling av lägesbilden mellan aktörerna. Kommuner förbereder sig för snabb och tillförlitlig kommunikation vid störningar
- Lagstiftningen håller på att ändras på flera områden så att den svarar på förändringarna i säkerheten i omvärlden. Reformen av beredskapslagen syftar till att göra ansvarsfördelningen inom beredskap tydligare och mer tidsenlig. Skyddet av värdefulla dataset, förutsättningarna för sekretess och cybersäkerheten bör stärkas.

Säkerhetsplanering är ett säkerhetsarbete i vardagen

Säkerhetsplanering

- Kommunernas säkerhetsarbete och säkerhetsplanering bygger på kommunallagen (420/2015) som fastställer att kommunen ska främja sina invånares välfärd och sitt områdes livskraft.
- Säkerhetsplanering är en långsiktig process för att lösa lokala och regionala säkerhetsfrågor. Avsikten är att förebygga och avvärja:
 - Olyckor och olycksfall
 - Brott och störningar
 - Förbättra invånarnas trygghetskänsla.
- Effektiv säkerhetsplanering lägger grunden till och säkerställer kommuninvånarnas övergripande hälsa och välfärd. Säkerhetsplaneringen har som syfte att uppnå hållbar säkerhet och trygghet i vardagen.
- Kommunernas säkerhetsplanering och beredskapsplaneringen är väsentliga delar av den övergripande säkerheten i landet.
- Säkerhetsplaneringen hjälper kommunerna att strukturera förebyggande säkerhetslösningar i vardagen.

I säkerhetsplaneringen ingår

Bedömning av verksamhetsmiljön och utformning av en lägesbild kring möjliga risker nu och i framtiden.

Mål och åtgärder som ska vidtas.

Tidsplan för åtgärderna och behandling, genomförande och uppföljning av dem, samt utvärdering av effekterna.

Lösningar för det dagliga livet.

Säkerhetsarbetet i vardagen anknyter till många sektorer i kommunen

- Samarbetet med andra myndigheter och välfärdsområdet
 - Främjande av välfärd, hälsa och säkerhet.
- Säkerställande av barns och ungas välfärd
 - Sektorn för välfärd och bildning (undervisning och kultur, småbarnspedagogiken, idrott och motion, ungdomsverksamheten, integration)
 - Skolornas säkerhet
 - Tidigt ingripande i problem
 - Förbyggande av ungdomsbrottslighet, radikaliserings och gatuvåld
- Allmän organisationssäkerhet
 - Förvaltningen och olika sektorer
 - Passerkontroll
 - Säkerhet i lokaler
 - Kameraövervakning
- Bekämpning av olyckor och olycksfall
 - Tekniska sektorn
 - Trafiksäkerhet, tillgänglighet, halkbekämpning
 - Underhåll av lokaler
 - Brandsäkerhet

De förtroendevaldas roll

De förtroendevaldas roll

- De förtroendevalda beslutar om principerna för kommunens beredskap samt allmänna beredskapsplaner och övervakar att kommunen förbereder sig i enlighet med lagstiftningen och enligt invånarnas behov.
- De förtroendevalda säkerställer i beslutsfattandet att det finns tillräckliga förutsättningar och resurser för beredskap och säkerhetsarbete i kommunen.
- Fullmäktige fattar beslut om behövliga bestämmelse om ordnandet av förvaltningen och verksamheten, besluts- och förvaltningsförfarandet och fullmäktiges verksamhet under undantagsförhållanden och i störningssituationer under normala förhållanden. (Kommunallagen 90 §)
- De förtroendevalda gör kommuninvånarnas röster hörda i säkerhetsdebatten och främjar för sin del kommunens säkerhetskultur och utvecklingen av samarbetsstrukturer.
- De förtroendevalda är beslutsfattare också i störningssituationer och undantagsförhållanden.

Läs mer om beredskap i kommunerna

Kommunförbundets webbsidor om beredskap och säkerhet:

<https://www.kommunforbundet.fi/samhalle-och-miljo/kommunernas-sakerhet-och-beredskap>

Kommunen
FIXAR!